

MÁRK-JÁNOS

Ekkor Péter magához tért, és így szólt: "Most tudom igazán, hogy az Úr elküldte az ő angyalát, és kimentett engem Heródes kezéből és mindabból, amit a zsidó nép várt."

Amikor feleszmélt, elment Mária házához. Ez anyja volt annak a Jánosnak, akit Márknak is neveztek. Itt sokan egybegyűlve imádkoztak. Amikor megzörgette a bejárati ajtót, odament egy Rodé nevű szolgálóleány, hogy megtudja: Ki az? Amikor megismerte Péter hangját, örömeiben nem nyitotta ki a kaput, hanem beszaladt, és híriül adta, hogy Péter áll a kapu előtt. De azok azt mondták: "Elment az eszed!" Péter azonban tovább zörgetett. Amikor pedig kaput nyitottak, és meglátták őt, elámultak. Akkor intett nekik a kezével, hogy hallgassanak, és elbeszélte nekik, hogyan vezette ki az Úr a börtönből, és így szólt: "Mondjátok el ezeket Jakabnak és a testvéreknek!" Azután kiment, és más helyre távozott. ApCsel 12,11-17

Tudjuk a Bibliából, hogy Isten minket is használni akar az Ő dicsőségére és mások üdvösségére. Ez a megváltás célja és eközben teljesedik ki mindig egy ember élete. Az első lépés az egyén üdvössége. Az, hogy hitetlenekből hívökké legyünk. A második lépés, hogy a kegyelmet kapott hívő eszközzé váljék Isten kezében, akit arra használ, amire akar.

Hadd kérdezzem meg: te hol tartasz ezen az úton? Melyik lépést kellene megtennünk? Talán még az elsőt, mert minden az első lépéssel kezdődik, vagy már a másodikat, vagy azon az úton akadt el az életünk és onnan kellene továbbjutnunk. Ebben a prédikációban Márk-Jánosról lesz szó. Neki voltaképpen csak a nevével találkozunk itt-ott az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben és Pál apostol leveleiben. De ha Isten nem formálja őt nagy türelemmel használható eszközévé, akkor ma hiányozna a Bibliánkból a Márk evangéliuma.

Az ő történetét négy fejezetre szeretném osztani: gyerekkora, a nagy fordulat, a visszaesés, új kezdés és hűség mindhalálig.

1. Mit tudunk az ő gyermek és ifjúkoráról?

Először egy különös leírásban találkozunk a nevével. Pünkösöd után nem sokkal kiűzték Jézus tanítványait Jeruzsálemből. Aztán egy rövid ideig nyugalom volt, de I. Heródes Agrippa, annak a nagy Heródesnek az unokája, aki Jézus születésekor uralkodott, újra kegyetlenkedni kezdett a keresztyénekkal. Jakabot, János apostol testvérét, lefejeztette, amikor látta, hogy ez tetszik a zsidóknak, akkor Pétert, a következő tekintélyes apostolt, minden további nélkül bebörtönözte.

A gyülekezet folyamatosan együtt volt, és imádkozott Péter szabadulásáért. Isten pedig egészen csodálatosan kiszabadította Pétert. Amikor kiszabadult a börtönből, azonnal oda ment, ahol sejtette, hogy együtt vannak a hívők. "Amikor feleszmélt elment Mária házához. Ő anyja volt annak a Jánosnak, akit Márknak is neveztek. Itt sokan egybegyűlve imádkoztak."

Márk-János tehát ismerős volt az első, a jeruzsálemi keresztyén gyülekezetben, és édesanyja házában jöttek össze Jézus tanítványai, hogy imádkozzanak. Nem tudjuk, hogy édesapja élt-e még. Ha élt volna, valószínű, hogy azt megjegyzi a Szentírás. Így azonban elképzelhető, hogy özvegy anyja egyedül nevelte őt, de ilyen légkörben

nőhetett fel a kis Márk. Hívő anyja, akinek a baráti köre is a hívőkből verbuválódott, s aki megnyitotta házát az üldözött keresztyének előtt, akik folyamatosan imádkoztak a szenvedő apostolokért, vállalva ezzel azt, hogy ha ez kiderül, akkor a ház tulajdonosait, sőt azokat, akik ott imádkozni összejönnek, elviszik.

Micsoda nagy ajándék volt ez, ilyen családba születni, és ilyen otthonban felnőni, ahol naponta hangzott Isten ígéje, ahol egészen természetesen hozzátartozott a mindennapokhoz a közös imádkozás, ahol az élő Jézus Krisztus jelenlétében és védelmében éltek a család tagja, és a körük összegyűlt gyülekezet is. Az ilyesmi egy életre szóló tartást ad azoknak a gyermekeknek és ifjaknak, akik ilyen családban nőhetnek fel. Olyan biztos alapot, amire építeni lehet. Olyan védelmet, ami megvédi őket sok szellemi fertőzéstől, ami ma különösen is támadja gyermekeinket és fiataljainkat. Aki ilyen családban nő fel, az biztos irányítót kap a kezébe, amihez igazodhat, amihez viszonyíthat mindent, ami körülötte történik. Az ilyen gyermekek, fiatalok sokkal nehezebben sodródhatnak el divatos áramlatokkal. Tudnak különbséget tenni igaz és hamis között, és lesz bátorságuk az előbbi választani.

Az alapozás nagyon fontos. Azt mindnyájan tudjuk, hogy mennyire döntő egy életre, hogy egy gyermek mit hall és mit lát otthon. Hogy megkapja-e a szüleitől az életre való lelki felkészítést is, a lelki stafirungot, amire aztán folyamatosan szüksége lesz. Ez minden szülőnek nagy felelőssége és kimondhatatlan nagy lehetősége. Aki ezzel nem törődik, az nem tudja, milyen értékektől fosztja meg a gyermekét.

Amikor Pál apostol utolsó fogságából Timóteusnak még ír egy levelet, és tudja, hogy Timóteus milyen nehéz körülmények között él és végzi a szolgálatot, akkor mire emlékezteti? Azt mondja: édes fiam, el ne felejtssd, hogy már édesanyádnak, sőt nagyanyádnak képmutatás nélküli hite volt, és ők téged otthon megtanítottak az Írások ismeretére. Neked is olyan hited legyen és tartsd magad a gyermekekben megtanult igékhez. (2Tim 1,5. 3,14-15).

Egy tanár barátom mondta el, hogy amikor tanév elején új osztály indul az iskolában, néhány nap után biztosra meg tudja mondani, melyik gyerek jön hívő családból. Meglátszik rajta, a beszédén, a szókincsén, a viselkedésén, a segítőkészségén, az egész lényén. Még akkor is, ha egyelőre nincs még neki saját tudatos hite. Annak követnie kell majd az otthonról hozott hatásokat, mert a személyes hitet nem tudjuk átörökíteni, és azt nem lehet neveléssel sem a gyerekekbe plántálni. Egyszer mindannyiunknak saját magunknak kell dönteniük Jézus mellett, de az alapozás otthon történik.

Azt olvassuk itt, hogy Márk jó alapokat kapott. Nem tudjuk, hogy Jézussal találkozott-e személyesen. Valószínű. Van olyan feltételezés több bibliai adatra építve, hogy az a ház, ahol itt együtt imádkoztak, ugyanaz volt, ahol Jézus az utolsó vacsorát elköltötte a tanítványokkal. Ez azonban kifejezetten nincs a Bibliában. Viszont benne van valami más: a Márk evangéliuma végén van egy olyan jelenet, amelyik egyik-másik evangéliumban sincs benne. Hadd olvassam el ezt a néhány mondatot: "Amikor Jézust elfogták, mindnyájan elhagyták őt és elfutottak. De követte őt egy ifjú, aki csak egy inget viselt meztelen testén: őt is elfogták, de ő az ingét otthagya meztelenül elmenekült." (Jn 14,50-52).

Honnan tudja ezt Márk? Nem ő volt ez az ifjú? Akinek annyira fontos volt, hogy mi történik Jézussal, hogy amikor az nagyon veszélyes volt, akkor is ott maradt a

közelében nagycsütörtök éjszakáján. Amikor a tanítványok is szertefutottak, egy ifjú akkor is követte Őt. Aztán elkapták őt is a pribékek, de inkább otthagya az ingét, amit megfogtak. Kibújt belőle és meztelenül hazamenekült, mert neki fontos volt, mi történik Jézussal. Valószínű, hogy ez Márk lehetett.

Ennyit a gyermek és ifjúkorról.

2. Aztán egy szép napon látogatók érkeztek. Márk nagybátyja, Barnabás és az ő barátja, Pál jöttek Jeruzsálembe. Miért? Azért, mert kint a missziói mezőn, ahol a pogányok között hirdették Krisztus evangéliumát, és ahol egyre több pogányokból lett keresztyén gyülekezet alakult, meghallották, hogy nagy éhínség van Jeruzsálemben, és a jeruzsálemi gyülekezethez sok olyan szegény özvegy tartozott, akiknek nem voltak eltartói és ezek is éheznek. A pogány testvérek adományt küldtek nekik, ezt hozta el most Barnabás és Pál Jeruzsálembe. S ha már ott voltak, meglátogatták a rokonokat is, így Márknak az édesanyját, Máriát is.

Azt olvassuk, hogy amikor visszaindultak, magukkal vitték ezt a rokonszenves, fiatal, lobogó hitű fiút, Márk-Jánost. Így olvassuk ezt summásan: "Barnabás és Saul, miután elvégezték szolgálatukat, visszatértek Jeruzsálemből, és magukkal vitték Jánost, akit Márknak hívnak." ApCsel 12,25).

Itt szerepel a neve másodszer. Nagy döntés lehetett ez a részéről. Otthagyni mindent: családját, édesanyját, otthonát, munkáját, a szeretett gyülekezetet, és elindulni két, a számára félig ismeretlen felnőttel, akik mennek ismeretlen tájakra, pogány népek közé és hirdetik az evangéliumot. Vállalni velük a sorsközösséget, és részt venni mindenben, ami az osztályrészük.

Nem kis döntés volt ez, de gondoljuk meg, micsoda kiváltság is lehetett ez. Két ilyen kipróbált, hűséges szolga mellett tanulni, hogyan kell Jézusról beszélni pogányoknak. Látni az Úr Jézus csodáit, hogyan lesznek pogányból hívővé, megköötözött babonásokból kitisztult Krisztus-tanítványokká az emberek, és látni Páltól és Barnabástól, hogyan lehet és kell helytállni mindenféle próbatétel és nehézség között.

3. Egy ideig ez ment, aztán egy idő után Márk nem bírta. Nem tudjuk, miért? Talán még éretlen volt a hite, talán nem tudta, mire vállalkozott, amikor igent mondott Barnabásék hívására. Talán, ahogy távolodtak otthonról, egyre messzebbre, egyre erősebben rátelepedett a honvágy. Nem tudjuk. Lényeg, hogy ezt olvassuk az Apostolok Cselekedeteiről írott könyvben: "Azután Pál és kísérei elhajóztak Páfoszba, és eljutottak a pamfiliai Pergébe; János azonban elvált tőlük, és visszatért Jeruzsálembe." (ApCsel. 13,13).

Pál apostol ezt olyan rossz néven vette, hogy hosszú ideig nem bocsátotta meg Márknak. Ő nem volt ehhez szokva. Ő hozzászokott ahhoz, hogy ami jön, azt vállaljuk. Amit Krisztusért szenvedni kell, elhordozzuk. Ő elmondta, és komolyan vette azt, hogy "Semmiel nem gondolok, még az én életem sem drága, csakhogy elvégezzem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, amit vettem az én Uram Jézustól." És ezt elvárta munkatársaitól is. Márk pedig erre még nem volt képes.

Pál úgy megnehezelt rá, hogy amikor később, a második közös nagy útjukra indultak Barnabással, és Barnabás akkor már tudta, hogy az unokaöccse megbánta hűtlenségét, és azóta lelkileg is sokat fejlődött és ismét magukkal akarta vinni, akkor Pál azt mondta: szó sem lehet róla. Velem ilyen ember, aki megfutamodott, nem jön. És sajnos emiatt kettévált az útjuk. Vagy azt is lehet mondani, hogy nem sajnos, mert így megkétszereződött a missziói csapat. Pál elindult Szilásszal, egy

tekintélyes jeruzsálemi hívővel, Barnabás pedig az unokaöccsével, Márkkal. Ő komolyan vette, hogy Márk megbánta azt a múltkori megfutamodást. Láta rajta, hogy sokat érlelődött a hite, és több bizalmat előlegezett neki mint Pál. Kiderült, hogy ez a bizalom valóban jót tett a fiatal, kezdő misszionáriusnak, és ettől kezdve Márk-János valóban mindent vállalva hűségesen megmaradt ebben a szolgálatban.

Így került sor arra, amiről így olvasunk az Apostolok Cselekedete könyvében: "Néhány nap múlva ezt mondta Pál Barnabásnak: "térjünk vissza, látogassuk meg a testvéreket valamennyi városban. Barnabás azt akarta, hogy vigyék magukkal Jánost is, akit Márknak hívtak. Pál azonban úgy tartotta, hogy ne vigyék magukkal azt, aki egyszer elvált tőlük és nem ment velük a munkába. Emiatt meghasonlás támadt közöttük, ezért különváltak: Barnabás magával vitte Márkot, és elhajózott Ciprusba. Pál pedig Szilaszt választotta társul, miután az Úr kegyelmébe ajánlották őt a testvérek." (ApCsel 15,37-40).

4. Ezután a visszacsúszás után kezdődik a negyedik korszak Márk életében. Kiderült, hogy a misszió ura, Jézus Krisztus új kezdést engedélyezett ennek a fiatalembernek. Tudniillik Jézus nem adja fel és nem bánja meg, ha valakit egyszer elhívott az Ő szolgálatára. Ő nem végez félmunkát, akiben elkezd a maga munkáját, abban be is fejezi annak minden hibája és botlása ellenére.

Ez nagy bátorítás lehet a számunkra is, akik már elindultunk az Ő útján. Mert lehet, hogy vannak az életünkben is megtorpanások, visszacsúszások. Teszünk olykor olyan vargabetűket, amiket megbánunk. Aki azonban elhívott a szolgálatba, az nem ejt ki a kezéből, hanem megőriz. Istennek van ideje, és Ő türelmes és hűséges. Persze nekünk jó az, ha nincsenek visszacsúszások és megtorpanások, hanem van egyenletes növekedés a hitben és az engedelmségben - mert ez is lehetséges. Ha meg közbejön valami baj, bűn, engedetlenség, elég nekünk az Ő kegyelme.

Olyan jó tudni a Bibliából, hogy Pál is megbocsátott Márknak. Nem sokkal ezután három levelében is nagy szeretettel ír róla. Ajánlja a gyülekezetek bizalmába, és nem sokkal a kivégzése előtt, utolsó levelében Rómából azt kéri Timóteustól, hogy küldd hozzám minél előbb János-Márkot, mert ő igen hasznos lesz nekem itt a szolgálatra. (2tim 4,11).

Így került azután Márk Rómába és római tartózkodása alatt került szoros munkakapcsolatba a szintén ott tartózkodó Péter apostollal. Lehet, hogy Péterrel akkor találkozott először, amikor kiszabadult Péter a fogságból és elment Márk anyjának a házához ezen az éjszakán, aminek a történetét itt most olvastam. Nem tudjuk. De azt tudjuk, hogy Rómában ő lett Péternek az íródeákja. Péter beszámolója alapján írta meg a Márk evangéliumát, és így lett ez időrendben az első összegezése mindannak, amit Jézus tanított és tett.

A munka közben olyan meghitt, lelki közösség is kialakult az idős Péter apostol és a még mindig viszonylag fiatal Márk között, hogy amikor Péter onnan a messzi távolból levelet ír haza (Péter első levele), akkor abban Márkot úgy nevezi: fiam. Az utolsó előtti mondata ennek a levélnek így hangzik: "Üdvözlnek titeket a testvérek Babilonból (így nevezi Rómát, pogány Babilon), és üdvözlnek titeket az én fiam, Márk." (1Pét 5,13).

Így formálta Isten ezt a visszaeső szolgát alkalmas eszközévé, és így lehetett ő egy fontos evangélium megfogalmazója.

A hagyomány szerint Pétert 64-ben végeztette ki Néro császár, és 65-ben már készen volt a Márk evangéliuma. 30 évvel az események, Jézus mennybemenetele

után! Ezt Márk egy olyan szem- és fültanú beszámolója alapján írta le, aki mindenütt ott volt, ahol Jézus. Ahova Jézus elvitte Pétert, amikor nem minden tanítványt vitt magával, és Péter fültanúja volt mindannak a tanításnak is, amit már csak a tanítványok hallhattak Jézus feltámadása és mennybemenetele között.

Amikor a Márk evangéliuma írásba foglalódott, akkor még éltek sokan azok közül, akik szintén szem- és fültanúi voltak Jézus tetteinek és tanításainak. Volt kontroll. Tiltakozhattak volna az ellen, hogy nem így történt, ahogy le van írva, de erre nincs példa. De arra van példa, hogy sokan megerősítették azt, hogy valóban így történt, ezt mondta és ezt tette a Mester.

Márk-János élete egyszerű, de szép példa arra, hogyan formál Isten egy hozzánk hasonló egyszerű emberből számára használható eszközt.

Egy édesanya nevelgeti a gyermekét, szívébe csöpögteti az Isten iránti szeretetet. Aztán ez a fiatalember korán beáll a lelki munkába. Kiderül, hogy még túl korán volt. Megfutamodik, de ezzel nincs vége semminek. Megerősödik a hitben, újra folytatja a szolgálatot és akkor már mindent vállal Jézusért, és az egyik fontos bibliai könyvnek a megfogalmazója lesz.

Senki sem születik úgy, hogy mindjárt kész eszköz Isten kezében. Senkit sem a saját kiváló tulajdonságai alapján választ ki Isten. Senki sem lesz azonnal használható eszközzé. De az Ő szeretete kézbe vesz minket ekkor vagy akkor. Ismerek olyanokat, akiket egészen idős korukban vett kézbe, akkor formálta át őket, és lettek használható eszközökké az Ő kezében. Erre Ő sokféle eszközt felhasznál, hogy minket alakítson, tisztogasson és formáljon, de az Ő kegyelméből végül is használhatókká válnak az engedelmes hívők, és eközben teljesedik ki az életünk.

Hogyan történik ez?

A Római levelében írja Pál apostol a 12. rész elején: "Kérlek titeket, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek, és ne e világhoz igazodjatok, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes."

Ez az előbb említett formálódásnak a menetrendje: Azzal kezdődik, hogy szánjátok oda magatokat egészen Istennek. Ettől kezdve ne a világhoz igazodjatok, hanem merjetez másként élni, úgy ahogy azt Isten mondja a benne hívőknek. Eközben tapasztalni fogjátok, hogy egy nagy metamorfózison mentek át (ez a görög szó van itt az eredeti szövegben). Egy nagy átalakulás kezdődik el, és megy végbe az életetekben, elsősorban a gondolkozásokban. Új értelmet kaptok, amivel képesek lesztek felismerni és cselekedni, hogy mi Isten akarata.

Odaszánom magam Isten rendelkezésére, átadom az uralmat az életem felett Jézus Krisztusnak. Ezzel kezdődik. Aztán az összes többit Ő végzi. - Eközben képessé tesz arra, hogy merjek másként élni, mint a tőle távolálló, vele szembehelyezkedő hitetlen világ. Merjek másként beszélni, a

gyerekeimet másként nevelni, másként dolgozni, a szabadidőmet másként eltölteni, a pénzemet másként elkölteni, a vasárnapomat mással eltölteni. Az egész életem legyen más.

Nem azért, mert külön akarok lenni, hanem mert Isten akaratához igazodom mindenben. Szépen fokozatosan, egymás után. Itt meg a séma szó szerepel a görögben. Hogy ne a világ sémájához szabjátok magatokat. Nektek más "szabásmintát" ad Isten, ahhoz igazodjatok. Ez a második. - Eközben tapasztalni fogjátok a metamorfózist, átalakul a gondolkozásotok. Ami eddig fontos volt, arról kiderül, hogy egyáltalán nem lényeges, nyugodtan el lehet hagyni. Kár rá időt, pénzt, fáradságot pocsékolni. Amire eddig egyáltalán nem figyeltetek oda, az meg nagyon fontos lesz. Például az Istennel való kapcsolat, a másoknak való segítség és így tovább. Átalakul az ember gondolkozása, ma gyakran használt kifejezéssel élve: az értékrendje. - És eközben megújul az értelme, képes lesz megérteni, mi Isten akarata, és örömmel képes annak engedelmeskedni is, mert ezt megelőzően nem vagyunk képesek sem megérteni, sem egyetérteni Isten gondolataival. Ettől kezdve igen.

Szánjátok oda Krisztus uralma alá az életeteket, ne a világhoz igazodjatok, hanem Őhöz, és eközben Ő átalakít és ad új értelmet. Kitágul a horizont. Sokkal teljesebb valóságon tájékozódtok és önmagatokat felülmúlva, képesek lesztek Isten akaratát teljesíteni. Az előbbi kifejezésünkkel: használható eszközzé válunk Isten kezében. Ez Isten célja velünk, és ez azzal kezdődik, hogy átadom az uralmat az életem felett neki.

Azt szeretném javasolni: maradjon mindenki egy kicsit csendben és vizsgáljuk meg: hol tartunk mi ezen az úton? Nem kellene-e ma megtenni az első lépést. Vagy ha valahol megálltunk, hogyan kellene onnan továbblépni. Hadd vezessen minket ezen az úton végig a mi Urunk, hogy sokszor nehéz körülmények között is harmonikus emberekként, teljes életet élve, azzal töltsük ezt a rövid néhány évtizedet, amit kaptunk, amire Ő adta. Ámen.

ON THE ROAD IN ERDÉLY

As a young person who since childhood has proudly considered herself to be Hungarian (my Father is American, I speak only the fragmented Hungarian phrase, and understand even less of the language of my Mother's side of the family), I also recognize, that to many of you who have immigrated from Europe, I may seem more of the "lost generation". In my defense it is worth noting that since my earliest memories, I would joyfully spend hours in Nagymama & Papa's home surrounded by layers of extended family, or go with my parents to Hungarian events in and around Detroit with everyone

speaking nothing but Hungarian – and never, never did the little American girl pout over or resent having to be surrounded by a “foreign” language – just the opposite, it was a warm and familiar sound even if I didn’t comprehend the words. When my grandparents moved to Miami, I was the only one of my cousins who, when visiting, would accompany them across town to the big Hungarian church; my teenage years never saw me disavow my ethnic roots, instead I would claim the Hungarian connection whenever there was an occasion to inform my fellow Americans of the Hungarian history which overflows with accomplishment, culture and a noble character; and from my earliest days of cooking and baking, thanks to my Mother, sour cream, paprika and lekvar (*never, of course, in the same recipe*) became natural parts of my culinary talents.

A kiránduló csoport egy része (Tordai hasadék)

Whenever one travels, surprises, are inevitable. This exploration of ancient Hungarian culture in Transylvania delivered numerous ones (a few, most of us would have readily traded away, but most of them were worth the experience or better still – made the two weeks all the more memorable). Above and beyond the beauty of the region, the tragedy of Romanian oppression and everything which falls in between, the biggest surprise for me is actually a vicarious one - the surprise a pair of fellow travelers expressed. I was left speechless on the bus to learn that they, as Hungarians living in California with property, family and friends in Hungary, had been universally sold on the idea by fellow Magyars in Hungary that when it comes to the Csango population in Romania – “they are lazy,

disingenuous, too anxious for undeserved handouts, and a “sad excuse for

Gyimesi csángók

Hungarians””. I would have never known (*yet alone suspected*) that this sort of declarative prejudice was pervasive within our culture, if my fellow travelers hadn’t been thoughtful enough to share with me their own amazement at finding among the Csangos – not even a single example of the reprehensible disposition and character they had been led to expect. This revelation was shared with me late in the trip, after they had had the opportunity on numerous occasions to observe as well as mix with a wide variety of Csango individuals on our various stops. To a person, they found the negative assessment “advertised” by friends and relatives who had labeled the Csangos, to be an injustice, and resolved as we spoke, to begin “setting the record straight” – especially since these oppressed people have not only a highly noble and proud history as one of The Tribes, but in the new millennium, despite their poverty - their cultural pride, warmth of spirit, good humor, generosity and industriousness proved memorable no doubt for us all.

The pace of our trek was designed for super-humans immune to flu bugs (*in other words, not us!*), but the other side of that is the “Readers Digest” (a brief sampling, or “first tastes”) exposure we were able to experience in a region so rich in

Hungarian history. Who would have thought that a Hungarian nobleman (passionate about The Classics) and his wife (an avid collector of Hungarian language writings) 250 years ago had the vision of creating a library “for the people” and are therefore the reason that in 2005 we could walk in and admire first edition books, ranging from those written by Galileo to the oldest Hungarian bible, dated 1590. When the caretakers learned that we were Americans, they brought out a 1776 copy of the US Declaration of Independence for us to not only see – but photograph (*try that, in America*). This is a library which to this day, behind its thick cool compound walls, offers volumes located on the very same shelves were documents show they were originally displayed a mere fifty years after the library’s start! Elsewhere, we dodged sheep-droppings to wend along a riverbank to admire Mother Nature’s stony precipices at the Gorge (and spotting the very starting point of natural springs as they began their tumble toward lower ground...); we played tourist in the Romanian Palace which could brag of elevators and central heating as early as 1875 (all the fireplaces were non-functional and merely “for show”); there was a full grown caged bear passing us, pulled in an open cage along twisting Transylvanian roadways; there was the near-fatal car crash trapping a woman in her car, sandwiched between two big trucks that happened mere moments before we drove the same route (and the way in which our group helped out ...); we broke into song –no doubt the pálinka didn’t hurt—as we were pulled by a tractor, in an open wagon on cushion-less seats, for over a half hour to the base of the Harghita mountains where we braved patches of snow bordered by delicate purple spring blossoms and

mud, for a climb to the top (I, however, not having the right shoes, was very content to claim a rock as my perch and stop 2/3rd of the way); we saw a unique church baptismal made completely of an ornately carved, almost hourglass shaped metal – only to learn that it had been made by the bell maker (explains the use of massive metal) and that when he made it in 1438 – it was out of a converted Turkish cannon (...*that’ll show the Turks!*); Transylvania boasts of churches on every corner, their architecture and decoration -- memorable, whether it be the oriental rugs hanging from every inch of the Black church in Brasso or the more typical Hungarian embroideries and the wooden carved ceiling panels, or the 1910 innovation of pews with reversible backrests that permit the congregation to face the organ balcony on occasion; our hearts wept for the Bod Peter Templom where the membership stands at seven and the young minister who arrived in 1996 had to begin his ministry by clearing the nearly waist high dirt and debris from inside the church, and yet now with international help, he’s established a school and a small medical facility which eliminates the long drive to the nearest Romanian clinic; our Tusnad hotel (with perfect timing...) always served breakfast a full half hour late, but always with foods that not only were flavorful but presented on our plates with great attention to

Ebéd Kolozsváron

Csíksomlyói búcsú

visual artistry (but in your room, don't expect a replacement roll of toilet paper ...); we visited once thriving Hungarian towns where modern chemical-industrial history reduced the average lifespan to one's 40s – how could you help but notice the back fence of a Hungarian family literally up against the plant? –To learn that these toxic arrangements were very much stratigized by the Romanians was a sad validation of the difficulties many of us have known to exist within those borders. We dined upon fresh mountain fish while sitting out-of-doors under the late afternoon sun ... as well as in a contemporary Kolozsvár restaurant with lovely artisanry and Hungarian motifs to match the music flowing from the nightly musicians; we tested the echo in salt mines which were started in the Roman Empire and were highly valued in the Austro-Hungarian Empire and still active until mere decades ago; we were serenaded by costumed Hungarian youngsters at a cultural center who forgave us being two hours late; we were part of hundreds of thousands of fellow Hungarians who converged for the Csiksomlyó Pilgrimage where the horse carts were dressed up in Red White and Green ribbons as they crossed Romanian soil and the pilgrims arrived on foot carrying large embroidered banners as they streamed toward the sacred spot, and “ahhh” the applause that erupted in our bus, as we passed a troop of mounted “Hussars” fully uniformed who carried on their shoulders the pride of a nation; we missed the fresh vegetables that never seemed to find their way onto our plates but many of us did discover the magic of Hungarian brand NEGRO cough drops; we admired the amazing doll collection (247 on display, 100 others in the basement) of a small museum that has the male and female figures accurately dressed in the regional costumes representing all the corners of the original Hungary – dolls whose outfits were sewn by children over a 20 year period competing in a contest to best represent their own corner of Hungarian culture; we dipped toes in the transparent waters of a volcanic lake, were fortunate enough to join a local family for two nights in their home and paid our respects at monuments to fallen Hungarians who refused Habsburg relocation orders...

And how ironic to realize that in 2005, Transylvania is now larger than the current map of Hungary. For all of us from the Church, it was very frustrating to have to fight to get access to the only guide who was well prepared and knowledgeable, but had been originally assigned to a different bus. For myself and my dear American friend, Pat, who traveled with me, it was almost unbearable to have the promised English-speaking guide be unable to translate. We had to instead rely upon fellow travelers. Most importantly, there was so much more to The Adventure than the few things mentioned here, more than even a complete list of things we saw and did, could show... What made the trip most memorable was the camaraderie as we explored our common history.

Written by: Seraphim Szakacs Leemon (Margaret & Peter's daughter!)

JÚNIUS HAVI GYÜLEKEZETI ESEMÉNYEK

Június. 5: Az istentiszteleti szolgálatot elvégezte Nt. Tódor Csaba lelkipásztor. Magyarai-Köpe Gábor lelkész Vancouverben helyettesítette Nt. Fábán Lajos

lelkipásztor. Az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Magyar Ilona és András.

Június. 12: Az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Hajnal Ilona és Zoltán. Segített Kenéz Ilona.

Június. 19: Apáknapi piknik

Június. 24: Az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Kádas Klára és Alex Lappe.

APÁKNAPI PIKNIK

Ez évi apáknapi piknikünk nagyon jól sikerült. A presbiterek egybehangzó állítása szerint, eddig ez volt a legnagyobb apáknapi piknik. Reméljük, hogy minden kedves vendégünk jól érezte magát, és jól szórakozott. Egyházunk nevében hálásan köszönjük a résztvevőknek a megjelenést, és a pikniken segítőknek a sok-sok fáradozást és áldozatos munkát. A piknik hathatos sikeres érdekében fáradhatatlanul dolgoztak egyháztagjaink.

A flekkent sütötte és adományozta Rácz János és Erzsébet. A kolbászt készítette és adományozta Vörös Máté és Ilona, segített Kozák Imre.

A gulyást készítette és adományozta Kévez Ilona és Zoltán.

A csirkepaprikást készítette és adományozta Herczeg Borbála és Tamás.

A töltött káposztát készítették és adományozták Fövenyessy Katalin, Vörös Ilona, Megyesi Gizella.

A körítéseket készítették és adományozták Megyesi Gizella, Vörös Ilona, Fülöp Mária, Fövenyessy Katalin, Magyar Ilona, Kenéz Ilona, Bordás Piroska, Racz Erzsébet.

A salátát készítették és adományozták Magyar Ilona, Rácz Erzsébet, Megyesi Gizella, Fövenyessy Katalin.

Az ebéd felszolgálásában segítettek Rácz Erzsébet, Fülöp Mária, Megyesi Gizella, Kenéz Ilona, Magyar Ilona, Licko Zsuzsa, Vörös Ilona, Herczeg Borbála.

A süteményeket készítették és adományozták Magyar Ilona, Vörös Ilona, Orly Elvira, Hajnal Blanka, Kozák Piroska, Kozák Ágnes, ifj. Orly Elvira, Megyesi Gizella, Fövenyessy Katalin, Hajnal Ilona, az eladásban segített Moore Márta, Kozák Piroska és Ágnes, valamint id. Orly Elvira.

A lángost adományozták Vörös Ilona és Máté. A lángos készítésében segítettek Vörös Máté és Ilona, Fülöp Mária, Kenéz Ilona, Megyesi Gizella, Magyar Ilona, Fövenyessy Katalin, Kozák Piroska és Imre, Prohászka János, Fövenyessy Norbert.

Az élelmiszer eladásában segítettek Jacqueline és Monique de Roover és ifj. Orly Elvira.

Az italok árusításában segítettek Herczeg Tamás, Nagy Ferenc, Beszterczey Barnabás, Torma József.

A kenyeret adományozta Kiszely Barnabás.

A pénztárt kezelte Bordás Piroska.

A szállításban, az asztalok megterítésében, valamint az összekelésben segítettek Licko Tim, Nagy Ferenc, Magyarai-Köpe Gábor, Birta Csaba, Fövenyessy Károly, Fövenyessy Norbert és Cindy, Fövenyessy Ottó és Rita, Bordás Zoltán és Dittert László, Philip Mackell, Megyesi Gizella, Vörös Ilona és Máté valamint Rácz János.

A sátrak felállítását végezte Rácz János.
 Mindezt a munkát felügyelte és irányította Fövenyessy Károly.
 Virágh Gizella 50 \$-t adományozott a piknikre.
 Az Úr Isten áldja és őrizze minden résztvevő és segítő testvérünket!

Viszontlátásra a szeptember 18-i piknikünkön!

JÚNIUS HAVI ADOMÁNYOK

Gizella E. Viragh, Isten dicsőségére.....	\$ 50.00
Steven B. Magyary, édesapám emlékére.....	\$ 1000.00
Joe & Patricia Elek, Isten dicsőségére.....	\$ 1000.00
Elvira M. Orly, Isten dicsőségére.....	\$ 50.00
Mate & Ilona Voros, Heckanes Márta emlékére	\$ 50.00
Katalin & Karl Fovenyessy, nővérem Heckanes Márta emlékére.....	\$ 100.00
Katalin & Karl Fovenyessy, Heckanes Márta emlékére a Fovenyessy gyerekek nevében.....	\$ 50.00
Gizella T. Megyesi, Heckanes Márta emlékére.....	\$ 50.00
John & Elisabeth Racz, Heckanes Márta emlékére.....	\$ 25.00
Margaret K. Magyary, édesapám emlékére.....	\$ 100.00
Elvira Orly & Philip Machell, Isten dicsőségére.....	\$ 100.00
Emese Varga Bihari, Kúszai József emlékére.....	\$ 25.00

A San Francisco és Környéke Magyar Református Egyház, 500.00 \$ segélyt küldött el az United Hungarian Fond-on keresztül Kárpátaljára. 250.00 \$-al az árvízkarosult kárpátaljai iskolákat, 250.00 \$-al pedig a kárpátaljai szegény diákok étkeztetését fogja segíteni.

Ezt a pénzt abból az adományból küldi el, ami az elmúlt 2 év folyamán missziós tevékenységre gyűlt össze.

A Presbitérium nagy szeretettel köszön minden adományt és segítséget. Az Úr Isten gazdag áldása legyen az adakozó testvéreinkkel!

Szeretettel kérjük adakozó testvéreinket, hogy a gyülekezeti pénztáros munkája megkönnyítése, valamint a pontosabb könyvelés véget, írják rá a csekkben beküldött adományaikra, hogy azt mire adományozzák. Ellenkező esetben minden csekket, ami az istentiszteleti adakozás során gyűl össze, és aminek a "memo" részében nincs semmi megjelölve, automatikusan perselypénznek könyveljük el, és ez az adomány nem fog megjelenni gyülekezeti újságunkban.

Gyülekezetünk betegeiért imádkoztunk. Kértük az Úristen kegyelmét életükre, hozza vissza beteg testvéreinket minél hamarabb köreinkbe. Betegek a következő személyek voltak: Miroshichenko Ágnes, Madarász Pál, Fejér Sándor, Andree Varga Éva, Charles Moore, Moore Márta, Hajnal Blanka, Rácz Erzsébet, Magyary András, Fabó Zsuzsa, Margit Leeman, Balogh Ernő.

Kolbászsütés

Ebéd felszolgálása

Szomjas a társaság

Pillanatkép

